

PARAKO SLÈNIS

PUPA

DO
IT ARCH
ECTS

Gamtinis karkasas

Nagrinėjamas slėnis yra Vilniaus gamtinio karkaso dalis – slėnyje susilieja Kalnų parkas, Antakalnio kalvos, Pavilnių regioninis parkas ir Vilnelės slėnis. Išraiškingo reljefo, miškingos ir paprastai miestams nebūdingos mažai urbanizuotos teritorijos.

Pagrindinis parko bruožas – nuolat besikeičiantis reljefas. Visi kalno objektai, įskaitant nagrinėjamą slėnį, savo tūriais neturi kontrastuoti, turi banguoti kartu su reljefu. **Ir užstatytas slėnis turi likti slėniu.** Tai sukurti gali mažaaukštis užstatymas.

Kalnų parkas yra vientisas darinys, kurioje išsidėstę pavieniai, atskiri, erdviškai nesijungiantys elementai: Gedimino pilis, Trijų kryžių kalnas, Dainų slėnis, Sporto aikštynas ir Stalo kalnas. Naujai formuojamas Parako Slėnis yra dar vienas atskiras objektas parke.

Teritorijoje, kaip naujai formuojamoje Kalnų parko ir Antakalnio bei Pavilnių kalvų jungtyje, turi susipinti takai iš senamiesčio ir Vilnelės slėnio per Kalnų parką, iš Neries pakrantės Parako gatve link Antakalnio kalvų, Pavilnių parko ir Pūčkorių atodangos, o kertant Olandų gatvę, Filaretus, pasiekiamas ir Markučių kalvynas.

Slėnio užstatymas turi įsileisti šiuos ryšius, jų susikirtimuose galėtų atsirasti viešos funkcijos, aikštės, lauko amfiteatrai. Parako slėnis taptų pasivaikščiojimų po Vilniaus kalvynus dalimi.

Menų klasteris

Aplink teritoriją jau dabar yra trys menų mokyklos – M.K.Čiurlionio menų gimnazija, B.Dvariono muzikos mokykla ir Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija. Tai trys, savo struktūra ir išraiška skirtingi objektai. Naujas Lietuvos muzikos ir teatro akademijos miestelis atsiranda kaip ketvirtas, savo išraiška individualus, vientisas ir lengvai identifikuojamas. Taip formuojamas menų klasteris – keturių lygiaverčių mokyklų kompleksas.

Santykis su Olandų gatve

Atsisakius tvoros, Olandų gatvės erdvė atveriamą į Kalnų parką, į jo miškingus šlaitus. Kalnas tampa pagrindiniu veikėju panoramose.

Kalno fone nuo Olandų gatvės miestelis atsiveria ne kaip tūris ar fasadų išklotinė, bet kaip slėnis, kaip nedidelė gyvenvietė, kaip tūrių, persipinančių lauko ir vidaus erdvių, gatvelių, aikščių ir amfiteatrų kilimas.

SPRENDINYS

Parako Slėnio struktūra

Muzikos ir teatro akademijos miestelis formuojamas atsižvelgiant į krentantį reljefą, pagrindinių gatvių perspektyvas atveriant į kalnų šlaitus. Jie yra matomi visoje teritorijoje, atsiveria kiekviename praėjime, gatvelėje. Pagal reljefą kylantys ir besileidžiantys tūriai vienas kitam neužstoja, kuria organišką daugiaplanę panoramą.

Parako slėnį sudaro dvi pagrindinės, į kalno šlaitą ir išsaugomą koplytėlę atsiveriančios gatvės, formuojančios tris užstatymo ruožus. Pagal esamą reljefą formuojamame linkyje atsiranda pagrindiniai visuomeniniai pastatai, aikštė, terasos ir amfiteatrai, viešosios erdvės, čia praeina senamiestį, Neries pakrantę, Antakalnio kalvas ir Pavilnio parką jungiantys takai.

Organiškas, tolygus užstatymas gali labai lanksčiai ir neprarasdamas savo charakterio reaguoti į galimus archeologinius radinius ir esamus (paliekamus/nepaliekamus) statinius.

Teritorijos ir programos dydis

Sprendinyje siūlome LMTA programą įgyvendinti vieno aukšto pastatuose, tolygiai padengiant visą teritoriją. Talpinant programą viename aukšte, teritorijos užstatymo tankumas nuo 40% didėja iki 50%, tačiau išlaikomas itin mažas užstatymo aukštingumas – nuo 4 iki, pavieniais atvejais, 10 metrų.

Teritorijos zonavimas. Programa.

Visos pagrindinės viešosios funkcijos – muzikos, teatro ir kino salės, biblioteka, kavinės, restoranai ir barai planuojami teritorijos viduryje. Jų masyvesni tūriai formuoja aikštę – lauko amfiteatrą – pagrindinę susitikimų, pokalbių ir improvizuotų pasirodymų vietą.

Nuo centrinės dalies link kalno išsidėsto fakultetų patalpos – auditorijų ir studijų blokai su vidiniais kiemais ir galerijomis. Fakultetų korpusų galai atveriami į iki pat kalno besitęsiančią pievą, miškingus šlaitus ir jų papėdėje esančią koplytėlę.

Nuo centrinės aikštės judant link B.Dvariono muzikos mokyklos, stambesnę užstatymą keičia smulkūs studentų miestelio kotedžai su vidiniais kiemais ir gatvelėmis. Gyvenamieji kompleksai planuojami netoli esamo M.K.Čiurlionio menų gimnazijos studentų viešbučio ir gyvenamųjų namų kvartalo, o jų buvimas greta centrinės erdvės, užtikrina jos naudojimą bet kuriuo paros metu.

Užstatymą užbaigia du administraciniai blokai, formuojantys miestelio „vartus“ nuo Olandų gatvės. Tai du aiškūs, reprezentatyvūs, artėjant nuo Olandų žiedo matomi tūriai.

Erdvės

Išskaidyti, smulkaus mastelio tūriai Parako slėnyje aplink save formuoja daugialypę erdvių struktūrą – pagrindinės gatvės persipina su siauromis senamiestietiškomis gatvelėmis, kurdamos vidinius kiemus, amfiteatrus ir terasas, o tarp užstatymo ir šlaito – atvirą gamtišką slėnį.

Judėjimas į teritoriją ir joje

Parako slėnis maksimaliai pritaikomas patekimui į jį pėsčiomis, dviračiais ir visuomeniniu transportu, skatinamas pėsčiųjų judėjimas joje. Slėnyje sąmoningai neplanuojami dideli automobilių stovėjimo aikštelių plotai – planuojamos pavienės automobilių grupės, pradingstančios teritorijoje. Siūloma maksimaliai išnaudoti netoli esančias laidojimo namų bei Šv. Petro ir Povilo bažnyčios automobilių stovėjimo aikšteles.

Vaizdingiausias patekimas į miestelį formuojamas iš Parako gatvės – čia kylant į kalvą vienas po kito atsiveria skirtingi planai, kol galop patenkama į salių, bibliotekos ir kavinių suformuotą aikštę. Iš jos sklandžiai pasiekiamos visos likusios Parako Slėnio dalys.

Išsaugomi pastatai

Teritorijoje išsaugomi visi trys į Nekilnojamų vertybių registrą įtraukti pastatai. Bendroje Parako Slėnio kompozicijoje jie veikia kaip atskiri pavieniai elementai parke – eksponuojami objektai. Juos galima naudoti kaip ekspozicijų ar koncertų erdves, o pastate, esančiame arčiausiai Pilių rezervato teritorijos – įrengti kavinę ar restoraną.

Pilių rezervato teritorija

Pilių rezervato teritoriją siūlome grąžinti viešam naudojimui, atverti lankytojams. Dėl išraiškingo reljefo, siūloma įrengti lauko amfiteatrą su estrada. Tai galėtų būti tiek menų klasterio, tiek viso miesto reikmėms naudojama erdvė.

-

Vilniaus miesto kalvynas yra organiškasis darinys, kurio vientisumas atkuriamas atveriant vaizdą į Kalnų parko šlaitus nuo Olandų gatvės. Naujasis **Parako Slėnis** nėra kompleksas pats sau, tai organiškasis, bet tuo pačiu aiškaus identiteto ir vientisasis menų miestelis kalno papėdėje.

KOMANDA

DO ARCHITECTS

Gilma Teodora Gylytė
Algimantas Neniškis
Sabina Daugėlienė
Marija Steponavičiūtė
Gediminas Aismontas
Edvinas Skiestenis

PUPA

Tadas Jonauskis
Justina Muliulytė
Ignas Jonauskis

KONTAKTAI

UAB „DO Architects“
Šv. Stepono 18, LT-01138, Vilnius
8 670 14119
gilma.gylyte@doarchitects.lt
www.doarchitects.lt

MB „PUPA – Strateginė urbanistika“
Pylimo 6-12, Vilnius
8 688 18329
tadas@pu-pa.eu
www.pu-pa.eu